

VASÁR NAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55-40, József 68-88.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP**

Előfizetési árak: Egész évre 90 K.
Félévre 48 K. Negyedévre 24 K.
Egyes szám ára 3 korona.

Budapest, 1921.

II. évfolyam. 8. szám.

Vasárnap, február 20.

Veszélyben a rebach!

(a.) Szerényi báró, aki most a csillogó Lipótvárost képviseli, de hajdan Óbudán élt és Stern névre hallgatott, megkezdte a nagy támadást a szövetkezetek ellen a nemzetgyűlésen. Már régóta ígérték a rebach liberális urai a nagy offenzívát. Gyűjtögettek a puskaport a keresztény irányzat gazdasági erősségei ellen. Tervszerűen akartak előrehaladni. Először a politikában iparkodtak réseket ütni a keresztény fronton, a keresztény és földműves pártok erős vezérférfiain igyekeztek kilőni. Aztán

nagy jerichói lármát rendeztek a terézvárosi kaszinóban s megpróbálták kitűzni a liberális zászlót. Utoljára hagyták a szövetkezetek ledöntését. Pedig ez a legfájóbb sebük.

A lipótvárosi pénzkirályok azt hitték, hogy elérkezett már az idő a nagy offenzíva megindítására. Hiszen a pénzügyminiszter is liberális. Rohamcsapatnak a frontáttörésre Szerényi bárót és a sok tekintetben tárgyilagossabb Sándor Pált küldték ki.

Szerényi báró nagy szósszal beszélt. Zsonglörködve dobálta a szörnyű eseteket, amelyekkel le akarta «leplezni» a szövetkezeti központokat. Sajnos, a nemzet-

Elszakított területeink.

A regényes szépségéről híres Tömösi-szoros Brassó megyében, ahol 1848-ban a magyar honvédek hősiességgel harcoltak az oroszok ellen.

gyűlés egyes tájékozatlanabb honatyái be is dőltek neki. Szörnyűkódtek és háborogtak. Nem értettek hozzá. Mert, ha tudták volna, hogy mindahhoz, amivel az óbudai báró vádolta a szövetkezeteket, semmi közük sincs a szövetkezeteknek, alighanem lehurrogták volna a báró urat.

Beszélt a gabonagyűjtésről. Hát ki rendelte ezt el? Nem az állam? A szövetkezetekre s a szövetkezeti áruforgalmi központra csak rá tukmálták, hogy vállalják az átvételt. Semmi hasznuk sincs belőle, de erkölcsi káruk igen. A papirbehozatalt a Hangya nem is vállalta. A gyapjúátvételt se kérték. Ha vállalnok kellett, elérték, hogy a magyar gazdák kapták a legjobb gyapjúárakat s még az állam is kapott 100 millió koronát

most kialakuló s erősödő fajmagyar tőkét. Veszélyben a rebach! Vége is lesz! Csak be ne engedjük csapni magunkat! Magyar falvak! Most álljunk résen s ha képviselőink meginognak, figyelmeztessük őket kötelességükre, hogy ne a lipótvárosi Univerzumokat, hanem a falusi nép szövetkezeteit védjék!

Budapest, 1921. február 19.

MEG VANNAK IJEDVE. Szegény magyarok. Örömbirek jönnek végre számatokra nyugat felől. Olcsósági hullám indult újjára Amerika felől. Az olcsóbbodás már Angliát, Franciaországot, sőt Svájcot és Németországot is elérte. Esnek az árak. A szövet, a lábbeli, az üveg, a pamut, a fűszer s más iparcikkék ára megy, zuhan lefelé. Ahik a háború és a forradalmak alatt a magyar fajta nyomorúságából gazdagodtak, nagyon meg vannak ijedve. Félnék, hogy az olcsósági hullám ide is átsap Magyarországra s itt is esnek majd az árak. Rettegnek a gondolattól, hogy olcsóbban kell mindent eladni, amit fölhalmoztak. Mert tudni kell, hogy Csonk Magyarországon a kereskedésekben sobasem volt annyi árukészlet, mint most. Persze ők azt hitték, hogy ez az átkozott drágulás örökké tart. Azért halmozták föl az árukat. De ha most hirtelen esnének az árak, kulba esik minden spekulációjuk s még utóbb — Gott bebű! — ráfizetnek az üzletre. Ezért mondja Szterényi az egyik liberális újságban, hogy a pénzünk hirtelen javulása katasztrófa lenne a keres-

Az Országos Földművelésügyi Szövetség alakuló gyűlése Aszódon.

Vasárnap, e hó 13-án tartotta a Földművelésügyi Szövetség nagyszikerű alakuló gyűlését Aszódon, amelyen megjelent Meskó Zoltán elnökgazdát. Kálmán István és Henzer István képviselők és Balogh Gyula, a szövetség főtítkára. A Szövetség helybeli fiókja kétezerháromszáz taggal alakult meg.

belőle. A szövetkezeteknek ezen sincs üzleti nyereségük. A bakkivitelhez, amiről a báró úr beszélt, meg egyáltalán nincs közük. Azt Strausz és hasonló más kereskedők végezték.

Szóval, összeomlott a nagy fronttámadás. Kitünt, hogy Szterényiék minden vádja alaptalan.

Ismerjük azonban a támadás indokát. Szterényinek van egy «Univerzum» nevű vállalata. Ez konkurrensa a szövetkezeti intézetnek. Az fáj Szterényinek, hogy nem az «Univerzum»-ra biz mindent az állam.

De másról, nagyobb dologról is van itt szó. A magyar faj eddig le volt szorítva az üzleti élettről. Most az új szövetkezeti és keresztény intézetek minden téren elhódítják a régi pénzkirályok elől a mezőt. Maga az Áruforgalmi 38 ezer millió korona forgalmat csinált egy év alatt. Ennyit vett ki az idegen fajta plutokrácia kezéből. Hát a többi?! Ez fáj a lipótvárosi plutokráciának. Félnik a rebachot. Látják, hogy ezen a téren a legkomolyabb a keresztény irányzat.

Kormányának és nemzetgyűlésnek, ha komolyan veszi a keresztény Magyarországot, nem szabad megijedni az ilyen rebachféltőktől, hanem bátran odaállni, védeni a

kedelemre. *Katasztrófa lenne ám azokra, akik úgyis sokat nyertek már, de a dolgozó magyar nemzet széles rétegeire — megváltás. És csakugyan az az oka, hogy az olcsósági hullám nem tudott még átsapni hozzánk, hogy pénzünk értéke még nem javul. Pénzünk javulását fogja előidézni a vagyonszállás. Sokakra ez talán fájdalmas lesz, de mindenki viselje türelemmel, mert a bajból csak ilyen operáció árán menekülhetünk. S ha a pénzünk jó lesz, visszanyeri mindenki azt, amit a vagyonszállásnál fizetett, mert megszűnik — a drágaság. Szterényi óbudai hívei pedig hadd rémülözzenek: eleget bíztak a nyomorúságunkon.*

★

SZEMET — SZEMÉRT. A munkásember megélhetését és gyarapodását minden módon elő kell mozdítani. Ez a mi elvünk. Közelebb áll a szívünkhöz a kergestenyert arató és kúbos, mint a kuponvágó börziáner. Az a m verünk, ez idegen. Az dolgozik, ez spekulál. Örülünk, mikor halljuk, hogy a földmunkások az Országos Központi Hitel-szövetkezet pénzteli támogatásával vállalkozó szövetkezetekben tömörülnek, hogy maguk tebessék zsebre ezután a vállalkozó nyereségét is, amit eddig dagadt erszényű spekulánsok

Aszódi leányok.

vágtak zsebre. Ez az igazi munkásszervezkedés. A munkások, akik a vállalkozó szövetkezetekben maguk urai lesznek, csakhamar tőkéhez is jutnak. Ezek megérdemlik, hogy tűzhelyet, házhelyet s kisbérletet kapjanak. Jól tette a magyar törvényhozás, ha eziránt intézkedett. Mennyivel más azoknak a munkásoknak a sorsa, akiket kommunista-szocialista zsidó vezérek orruknál fogva vezetnek. Szegény Ausztria még mindig ezeknek a nyomása alatt áll. Sztrájkok után sztrájkok következnek. Terrorizálják a munkásokat, akik dolgozni akarnak. Állandóan nyugtalanság, izgalom s zavar van az országban. Nem mennek a vasutak, megakad az élelmezés, nincs világítás. Mindez azért van, mert a vörös zsidó vezérek sztrájkokat diktálnak. De most megjött a válasz a sztrájkokra. Az orvosok összefogtak s kimondták, hogy a vörös vezérek által vezetett sztrájkokra ők is sztrájkjal felelnek. A sztrájkolókhöz nem mennek gyógyítani. Úgy balljuk, a falusi termelők is arra készülnek, hogy sztrájkolójának — nem adnak élelmet. Ide vezet a zsidó kommunista-szocializmus. Aki okos ember, gondolkodjék rajta.

MI HÍR A POLITIKÁBAN?

Pártszövetség alakult.

A politikai válság szerencsés megoldást nyert és a kormány-támogató pártok vezetői, nevezetesen a Keresztény Földmíves- és Kisgazdapárt részéről nagyatádi Szabó István, Mayer János, Meskó Zoltán és Szijj Bálint, a Keresztény Nemzeti Egyesülés részéről Haller István, Ernst Sándor, Huszár Károly és Turi Béla, a disszidens csoport részéről pedig Fáy Gyula, Putnok Móric, Klebelsberg Kunó gróf és Gyömörey György, Teleki Pál gróf miniszterelnök elnöklésével értekezletre gyűltek és egyhangú határozattal kimondták, hogy a kormánytámogató pártok szövetségre lépnek. Az együttműködés megkönnyítésére a pártok közös értekezleten tanácskoznak és a pártok elnökségeiből a miniszterelnök vezetésével közös elnöki tanácsot alakítanak.

A pártszövetség megalakulása előtt a kisgazda- és földmívespárt ülést tartott. Ezen az ülésen nagyatádi

Szabó István földmívelésügyi miniszter indítványára kimondták, hogy

a kisgazda- és földmívespárt újra megalakul

és ugyanekkor megválasztották az intéző-bizottságot, amelynek tiszteletbeli elnöke Rubinek Gyula, elnöke Mayer János, alelnökei Gaál Gaszton, Meskó Zoltán és Szijj Bálint, háznagya pedig Héjj Imre dr. lett. Az intéző-bizottságba 24 tagot és öt jegyzőt választottak meg. A kisgazdapárt intéző-bizottsága elhatározta, hogy visszatér a régi címhez és újra felveszi a *Keresztény-keresztlyén kisgazda- és földmívespárt* elnevezést.

A Keresztény Nemzeti Egyesülés pártja Haller István elnöklésével ezzel egyidejűleg szintén értekezletet tartott és elhatározta, hogy

visszaállítja a Keresztény Nemzeti Egyesülés pártját.

Nemzetgyűlés.

Február 10. Teleki Pál gróf miniszterelnök bemutatja a kormányzó levelét, amellyel Horthy Miklós kormányzó a miniszterium előterjesztésére a nemzetgyűlés első ülését berekeszti.

A második ülészakot február 17-én nyitották meg kormányzói kézirattal.

A Zobor-hegyi ezredéves emlék, Nyitra mellett, amelyet a csehek felrobbantottak.

MEZŐGAZDASÁG

A szövetkezeti eszme az állattenyésztés szolgálatában.

Irta Molnár Ernő.

Mindenki által ismert tény, hogy a dán gazdálkodók különösen a szarvasmarhatenyésztés terén kiváló eredményeket értek el. Noha Dánia kicsi ország, mégis évente igen nagy mennyiségben szállít külföldre élő és leölt állatokat, továbbá vaját, sonkát, tojást stb. Ha ennek a kiváló teljesítőképességnek okát kutatjuk, úgy látjuk, hogy Dániában egyrészt a természetes követelmények (éghajlat, legelő) nagyon előnyösek az állattenyésztés fölvirágoztatására, másrészt pedig, hogy Dániában a gazdák különféle szövetkezetekbe tömörültek, melyek szarvasmarhatenyésztésük irányát és az állati termékek értékesítését előnyösen befolyásolták.

A XIX-ik század utolsó harmadában kezdtek a szövetkezetek szerte a világon tért hódítani. Főelőnye a szövetkezésnek, hogy lehetővé teszi a vagyoniilag gyengébb számára is a gépmunka előnyeit, szerez neki olcsó hitelt, termékeinek átvevője és legmagasabb ároni értékesítője, megszerzi részére a gazdaságban szükséges használati tárgyakat, szerszámokat stb. Épen ezért mondhatjuk, hogy azon ország produkál a mezőgazdaság minden ágában a legtöbbet és legjobbat, ahol a legtöbb és legjobban irányított szövetkezet működik. Például: Dániában, egy családot 4 taggal számítva, minden 15-ik

Jakos vagy minden 4-ik családfő tagja egy tejszövetkezetnek. A tejszövetkezetek száma Dániában már 1900-ban 1025 volt, 126.000 taggal, ugyanekkor 8 hitelszövetkezet és 2187 mezőgazdasági szövetkezet működött, melyek a mezőgazdaság legkülönbözőbb ágainak fölvirágoztatását tűzték ki célul, hogy milyen eredménnyel, azt mutatja az a tény, hogy 1900-ban külföldre szállítottak: vajat 133,280.000 K, sonkát és szalonnát 54,432.000 K, tojást 20,160.000 K értékben.

El kell ismerni, hogy a mi gazdáink is, különösen a háború után, fölismerték a szarvasmarhatenyésztés nagy fontosságát és kiváló jövedelmezőségét. A működésben lévő kevészámú szarvasmarhatenyésztő egyesületek közül például a magyaróvári szarvasmarhatenyésztő egyesület már jóval a háború előtt jelentős tenyészeredményeket ért el, mely eredmény leginkább annak köszönhető, hogy sikerült a gazdákat tejszövetkezetekbe tömöríteni, másrészt pedig az eredmény a helyes tenyész kiválasztás következménye volt.

Hogy az állattenyésztés terén megfelelőképp haladassunk, szükséges, hogy a szövetkezeti munkálkodás az állattenyésztés terén is elfoglalja az őt megillető helyet. Az állattenyésztő szövetkezetek megbecsülhetetlen előnye abban áll, hogy egy bizonyos kerületben egységes tenyész cél elérésére töreksenek, mely azon vidék éghajlati és gazdasági viszonyainak a legjobban megfelel. A közös, vállvetett munka a legjobb kezesség arra, hogy a kitűzött célt minél előbb el fogjuk érni, mert a szövetkezetekben a legképzettebb és leghivatottabb tenyésztő tudását és hasznos működését nemcsak

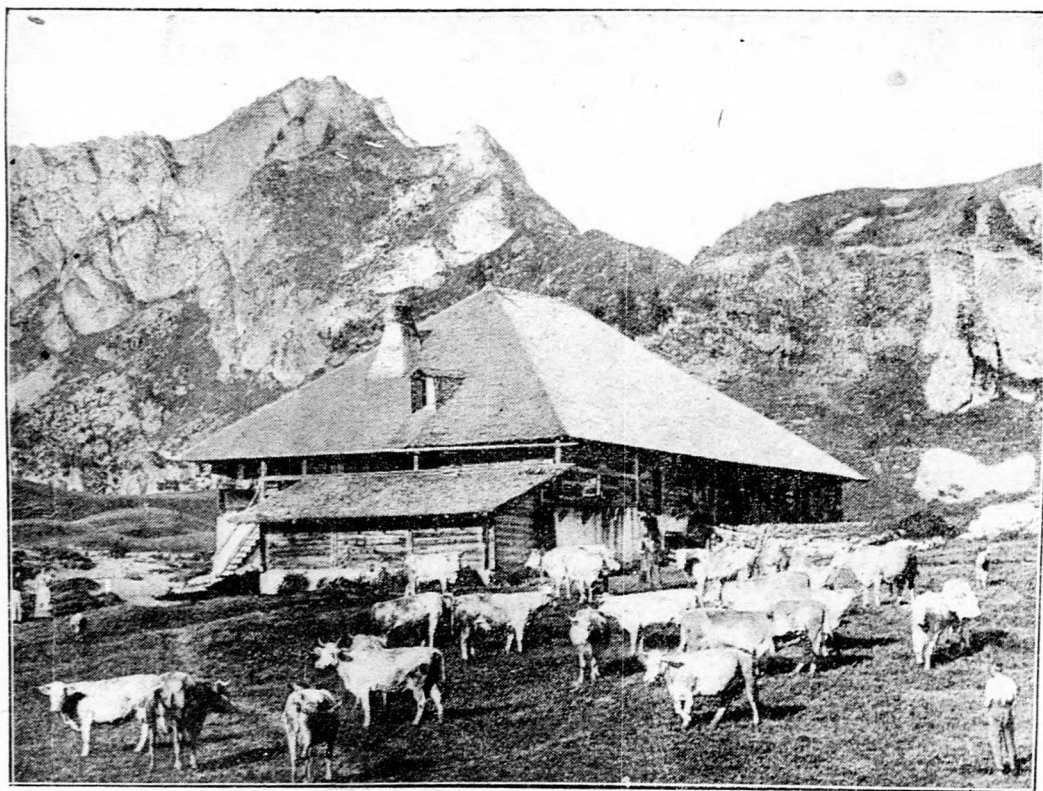
a maga, hanem minden szövetkezeti tag javára értékesíti.

Milyen trágya a hamu?

Irta Bittera Miklós dr.

Mostanában, hogy műtrágyát nem lehet kapni, sok mindenféle anyagot ajánlanak ennek pótlására. Ezek közül kétségkívül legfontosabb a hamu. Szén nincs és fával fűtenek ma mindenhol, tehát sok összegyülik belőle.

Igen sokszor megvizsgálták már a vegyészek, hogy mi minden van a hamuban. Bennünket gazdákat csak az érdekel, hogy azok közül a növényi tápanyagok közül, amelyeket műtrágya alakban szoktunk vásárolni, mi foglaltatik benne. Legtöbbször foszforsavat kell adni a talajnak, gyakran kálira van szükség, hiányt szenved a talaj sokszor nitrogénben és megkívánja néha a meszet is. Eze-

Havasi legelő.

A 2000 méternél magasabb hegyeken már oly hosszú a tél és oly szeszélyes a nyár, hogy fák, miveleti növények nem élnek. Itt illatos füvek, táperőtől duzzadó gyeppázsit fedi a talajt. A gyeppázsitnak felső határát már hóval és jéggel borított sziklafalak alkotják. A völgyben lakó gazdák tavasszal felhajtják marháikat a legelőre s itt őrzik őszig. Néha hóviharak vonulnak át a havasokon, mikor is egy védettebb helyen épült istállóban huzódik meg a jószág s a padláson ez alkalmakra elraktározott szénát fogyasztja. Ilyen «havasi legelőkön» nevelkednek a Svájcól importált gyönyörű, edzett, hatalmas simmenthali marhák.

ket szuperfoszfát vagy Thomas-salak, kálisó, csilisálétróm, vagy égetett mész alakjában adtuk meg a talajnak akkor, amikor műtrágyát lehetett venni. A fahamuban ezek közül a foszforsavat, kálit és meszet találjuk meg, különböző mennyiségben, aszerint, hogy lombvagy fenyőfa hamujáról van-e szó.

100 kiló jól eltartott fahamuban van:

ha az lombfából származott, $3\frac{1}{2}$ kiló foszforsav, 10 kiló káli, 30 kiló mész,

ha az fenyőfából származott, $2\frac{1}{2}$ kiló foszforsav, 6 kiló káli, 35 kiló mész.

Hogy ezek az értékes anyagok benne maradjanak, a hamut meg kell óvni attól, hogy azt az esővíz, hólé kimossa, ezért *fedél alatt* kell eltartani kiszórásig.

Miután a növényi tápanyagok a hamuban könnyen oldható állapotban vannak meg, azt *közvetlen a vetés előtt* kell kiszórni és nem leszántani, hanem beboronálni a földre.

Hamuból egy holdra 5 mázsát szokás számítani, ezzel a mennyiséggel annyi növényi táplálékot adunk a földnek, mintha egy mázsa szuperfoszfátot és 125 kiló kálisót hintettünk volna el.

Hiányzik a hamuból a nitrogén, azért nem pótolja az istállótrágyát, csak kiegészíti annak hatását. Ebből következik, hogy olyan esetekben lesz a hamuszórásnak eredménye, amely körülmények között szuperfoszfát és kálisóra volna szükség.

Általában a *homokos talajú vagy tőzeges szántóföld*eken fog legtöbbet használni, mert ezeken van a kálisónak is legnagyobb hatása.

A *növények közül* is azok fogják legjobban meghálálni a hamuzást, amelyek sok káliumot kívánnak. Ilyenek a *takarmányrépa, burgonya, árpa*. Homokos földön a herefélék után vetett növény alá adjuk. Jó a gyümölcsfák alá is.

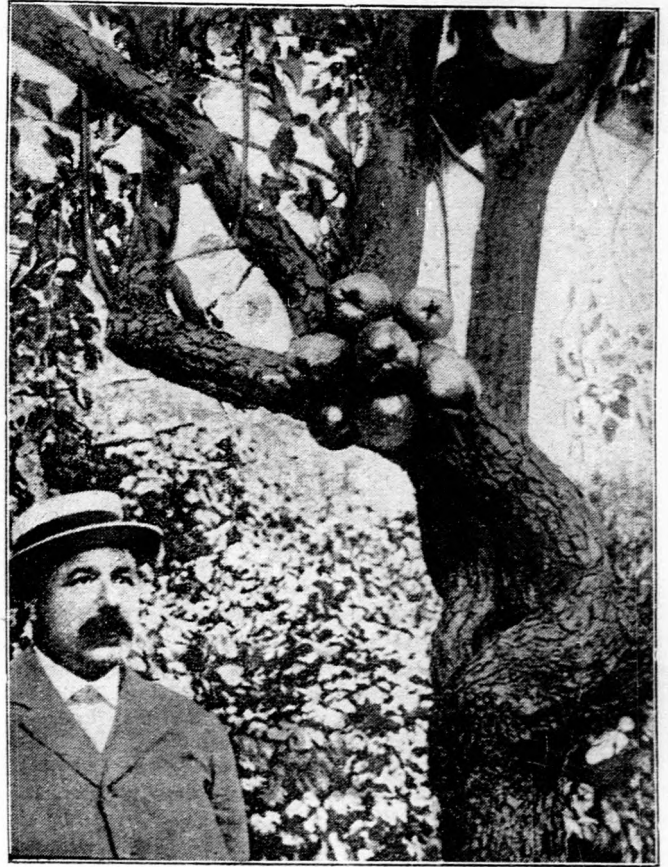
A nem nagyon sovány réten és legelőn, olyanon, amelyen sok a hereféle, szintén igen jó a tavaszi hamuszórás eredménye.

Ha idegen háztól hordjuk el, vigyázni kell, hogy *szénhamut* ne adjanak fahamu helyett, mert a szénhamunak trágyaértéke *igen kevés, csaknem semmi*.

A TEJ ZSIRTARTALMÁNAK EMELÉSE. A takarmánynak a tej zsirtartalmára igen csekély befolyása van. Dán és alpesi gazdák ugyan tapasztalták, hogy tavasszal, a zöldtakarmányozás elején a tej zsirtartalma $0.5-1\frac{0}{10}$ -al emelkedett, de ez se soká tart, mert 4-5 hét múlva megint alábbszáll. A pálmamagpogácsáról — mely sokáig tejszírnövelő takarmány hírében állt — szintén kiderült, hogy zsírnövelő hatása alig számbavehető. A takarmány útján tehát nem sikerül a tejet zsírosabbá tenni. Minthogy azonban a sűrű tejet adó tehén ivadékai is ilyent szoktak adni, biztosabban érünk célt akkor, ha a zsíros tejet adó tehének borjait neveljük fel tejelő állatnak.

A TEJSZÍN MEGŐRZÉSE A KÖPÜLÉSIG. A tejszint a köpülésig magas, rozsdamentes edényben kell megőrizni. A következő napokon leszedett tejszint mindig keverjük az előbbi napokon összegyűjtöthöz. A helyiség, hol az edény áll, hűvös és tiszta levegőjű legyen. Ha már savanyú a tejfő, állítsuk hideg vízbe az edényt, mert a túlsavanyodás ront a vaj ízén. 4-5 napon túl ne tartogassuk a tejszint, mert a rendellenes erjedések veszélye minden további napon fokozódik.

HÁNY ÉVES KORÁIG TARTSUK A TYÚKOT? A jövedelmezőséget tartva szem előtt csak 3 tojóidőszakban, illetve tojóéven át tartjuk a tyúkot. Ez idő leteltével a vén tyúk helye a húsofazék. A tojóidőszakot vedléstől vedlésig számítjuk, így a tojóév nem esik egybe sem az állat valamelyik életével, sem a kalendáriumi évvel. Az első tojóév, illetve első tojóidőszak az állat első életének októberében-novemberében kezdődik s így

A természet érdekes játéka.

Képünk egy Olaszországban nevelt körtefát ábrázol, amelynek az a sajátossága, hogy már negyven év óta közvetlenül a törzstől hajtanak ki és fejlődnek nagygyá a gyümölcssei.

a tyúk 3 tojóév után tulajdonképp $3\frac{1}{2}$ éves. A harmadik tojóév után a tyúkok már csak olyan kevés tojást szolgáltatnak, hogy az abrakot evvel már meg nem fizetik. Ugyanis minden tyúk petefészékében vagy 600 tojás, illetve tojássárgája fejlődik; ezekből a tyúk az első három tojóévben lead felénél valamivel többet, jó tojók kétharmadát is, a maradék pedig fogyó évenkénti számokban eloszlik további 4-6 esztendőre. N.

A TOJÁSOK «USZÓPRÓBÁJA». Ha már elérkezett a csirkék, libák stb. kelésének ideje (21., illetőleg 28. napon), rakjuk a keltető tojásokat $30-32^{\circ}$ R. langyos vízbe. A víz elcsendesedése után megfigyelhető, hogy egyesek mozogni kezdenek, ezekben élő csirke, liba van. Másokat még 3-4 percnyi vizsgálat alatt is mozdulatlanoknak találunk; ezekben a kis állat elpusztult, tehát kikelésükre hiába várakozunk.

A KOSÁRFONÁSHOZ ALKALMAS VESSZŐ TERME-LÉSE. Jöminőségű fonó vessző csak jó talajon terem meg. Legyen az föltétlen nyirkos, de ne túlvizes. Legjobb a lazább, homokosabb föld. Ezt legalább egy jó ásonyományra föl kell ásni és esetleg kissé meg is trágyázni. A dugványok legmegfelelőbbben a vármegyei gazdasági egyesület közbenjárásával rendelkezhetők meg. Fajtát ajánlani nehéz, mert a dugványtermelő-telepek maguk adnak különböző neveket a fajtáiknak. Legcélszerűbb lesz 3-4-félet rendelni, egy-két sorra valót és abból a fajtából, amit legjobbnak tartunk, azután utána rendelni annyit, amennyi még kell. *Jó talaj és elegendő trágyaerő* azonban még nem biztosítja a sikert, mert a füzest *ápolni* is kell, amíg meg nem erősödik. Kapálással és gyomlálással kell gondoskodni arról, hogy a gaz a füzest el ne nyomja.

Csonkamagyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!

TANÁCSADÓ

Ha valakinek jogi vagy gazdasági útbaigazításra van szüksége, írjon a szerkesztőségnek és a választ ebben a rovatban közöljük.

KÉRDÉS. *Mi hadirokkantak és hadiözvegyek bérellünk egy-egy hold földet, azonban azt sem kellően megművelni, sem trágyázni nem vagyunk képesek. A bérbeadó megszüntette a bérletet. Mit lehetünk? (Győrasszonyfa.)* — **FELELET.** Közérdekű cél az, hogy olyanok birjanak földet akár tulajdonban, akár bérletben, akik annak gondos és szorgalmas művelésére képesek. Meg kell tehát találni a módját annak, hogy szövetkezve a szükséges igazonó állatokat és trágyát közös pénzen beszerezzék.

KÉRDÉS. *Kérek fölülágosítást, hogy ha egy birtoknak szélességét láncsal mérik, le szokták-e a láncot a mély árkok fenekére fektetni? (H. I.)* — **FELELET.** Földmérésnél a láncot az árkok és mélyedések fölött egyenesen szokták áthúzni.

KÉRDÉS. *A pénz felülbélyegzése alkalmával visszatartott összegről szóló «Pénztári Elismervény»-t köteles-e az adóhivatal állami illeték befizetésére készpénz helyett elfogadni? (Hódmezővásárhely.)* — **FELELET.** A «Pénztári Elismervények»-et ezideig kizárólag a földreform során juttatandó birtok vétel-árának fizetéséül fogadják el. Illeték-befizetésre tehát nem alkalmas.

KÉRDÉS. *A házi szövésről hol kaphatnak bővebb felvilágosítást és honnan kérhelném egy szövőmesternő kiküldetését? (K. J.)* — **FELELET.** A háziipar fejlesztésének előmozdításával a földművelésügyi minisztérium háziipari-osztálya (Budapest, V. Országház-tér) és a Háziipari Szindikátus (Budapest, IV., Kecskeméti-utca 9) foglalkozik. Szövőmesternő kiküldetése tárgyában tessék a földművelésügyi minisztérium háziipari osztályához fordulni.

KÉRDÉS. *Van-e Magyarországon állami szőlőtelep, ahonnan szőlőoltványokat lehetne beszerezni? (Sz. M. Kisapostag.)* **FELELET.** Szőlőoltványok esetleges beszerzése végett tessék a tapolcai állami vincellér iskola igazgatóságához, vagy a szőlőgazdaság intézőségéhez (Máriatelep, Somogyemege) fordulni.

KÉRDÉS. *A lapjukban ismertelt Szász-féle baromfioltvány hol kapható? (T. I.)* — **FELELET.** A Szász-féle baromfioltvány az Állami Oltóanyag Termelő Intézetnél (Budapest, Hungária körút 242. sz.) szerezhető be. Az oltóanyaggal együtt az intézet használati utasítást is küld.

KÉRDÉS. *Kecskémnek a teje teljesen használhatatlan, oly keserű, hogy ki kell önteni. Mi lehet ennek az oka? (Egy előfizető.)* — **FELELET.** A kecsketej használhatatlanságának oka valószínűleg a gyomorbélhurut, vagy a tőgynek valami különleges betegsége. Ha a kecskének gyomorbélhurutja van, úgy tessék neki keserűsőbből és kalmus-gyökér keverékből naponta egy evőkanálnyit adni. Ha a javulás nem áll be, úgy ajánlatos a kecskének állatorvossal való megvizsgáltatása.

KÉRDÉS. *Lucerna földemen aranka-kár van, mivel lehet ellene védekezni. (Cs. K. Gyöngyös.)* **FELELET.** Aranka ellen a legbiztosabb védelem arankamentes mag vetése. Ha a lucernaföldön az aranka fellép, azt rögtön meg kell kezdeni irtani.

És pedig gondos kikaparással és összegyűjtéssel. Az összegyűjtött arankás lucernát ott a helyben, vagy pedig onnan eltávolítva valamely más helyen kell elégetni. Az eltávolításnál vigyázni kell, hogy az összegyűjtött arankás lucernából semmi el ne hulljon, mert ezáltal csak annak terjedését mozdítanánk elő.

KÉRDÉS. *Hol szerezhető be fajliszta házinyúl? (H. K.)* **FELELET.** Fajliszta házinyulak beszerezhetőek a Nyúltenyésztési Mintatelepen, Csillaghegy, Budapest mellett és Merényi Kálmán urad. tisztartó házinyúl tenyészetében, Pusztagalambos, u. p. Galgagyörk.

KÉRDÉS. *Nagyobb mennyiségű táviródrótra volna szükségem, hol szerezhető az be? (Cs. L.)* — **FELELET.** Táviródrótokat a régebbi időben gazdasági célokra könnyen szerezhetett a gazda. Ma azonban annak beszerzése igen nehéz. Többfelé érdeklődtünk, azonban beszerzési forrás jelenleg nem ajánlhatunk, mert ott, ahol régebben kapható volt, ma nem szerezhető be.

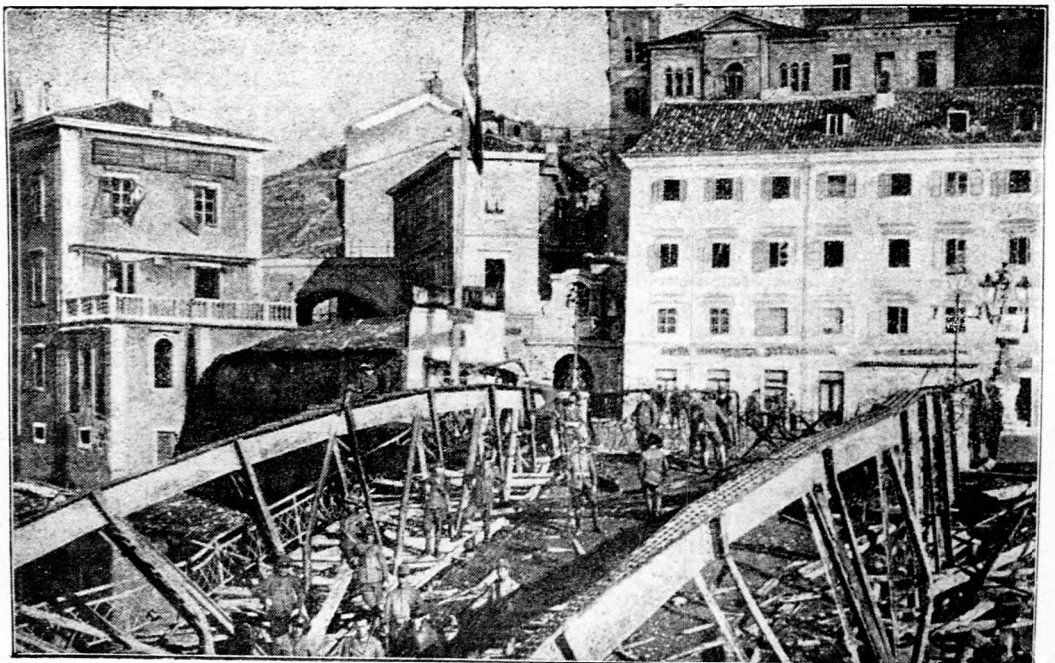
VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Felkérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetése f. évi február 15-én lejárt, hogy előfizetésüket a csatolt befizetési lapon megújítani sziveskedjenek, nehogy az előfizetési díj hiánya miatt a lap küldésénél fennakadás álljon be.

Olvasóink figyelmébe!

Olvasóink köréből többen intéztek felszólítást hozzánk, hogy az idegen pénzek árát is közöljük lapunkban. Készséggel teszünk eleget a számos felhívásnak és mai számunk *Vásár és piac* rovatában meg is találják olvasóink. Csupán azt óhajtjuk megjegyezni, hogy az idegen pénzek ára napról-napra változik, nekünk pedig csak a lapunk zártakor elért legmagasabb árat van módunkban közölni, ezért mindig jelezzük, hogy a közölt árak melyik napról valók.

Pályázatunk e hó végével lejár. Olvasóinknak még egy hét áll rendelkezésükre, hogy pályamunkáikat beküldhessék hozzánk.

Fiume, D'Annunzio kivonulása után.

A Susák-folyó hídja, amelyet a fiumei légionisták robbantottak fel.

A nemes szivéről ismert Pedlow amerikai kapitány a szegény gyermekek körében.

Kérjük tehát azokat, akik mindezeideig nem küldték el munkáikat, tegyék postára, mert nem szeretnők, ha a késés miatt ki kellene zárni valakit a pályázaton való részvételből.

MÉG E HÓNAPBAN MEGÉRKEZIK A LESZERELŐ ÁNTÁNT-BIZOTTSÁG. A békeszerződésben meghatározott leszerelés végrehajtására — a Szövetségi Leszerelő Bizottság még e hónapban Budapestre jön. Száznegyven tiszt és ötszáz főnyi légénység tartozik a bizottsághoz, kiknek elhelyezéséről most történik gondoskodás.

NYUGATMAGYARORSZÁG KÉRDÉSÉBEN TÁRGYALÁSOKAT KEZDÜNK AZ OSZTRÁKOKKAL. Legközelebb Bécsben tárgyalások indulnak meg Magyarország és Ausztria között Nyugatmagyarország kérdésében. Ezek a tárgyalások, melyeket magyar részről Gratz Gusztáv külügyminiszter vezet, tulajdonképpen csak előkészítő tanácskozások.

SÁTORALJAUJHELY ÚJ DEMARKÁCIÓS VONALAT KÉR A HATÁRMEGÁLLAPÍTÓ BIZOTTSÁGTÓL. Sátoraljujhely városát a mostani demarkációs vonal a szó szoros értelmében tönkretette. A közgazdasági élet teljesen megbénult, ellenben hihetetlenül megnőtt a munkanélküliek és a csempészek száma. A város kétségbeesett sorsának enyhítésére most a lehetetlenséggel próbálkozik, memorandumot intéz az antant határmegállapító bizottságához és új demarkációs vonal megállapítását kéri.

A RUTÉNEK MAGYARORSZÁGÉRT. A magyarországi rutének politikai pártja előterjesztést küldött a nemzetek szövetségéhez, amelyben kéri igazainak megvédését. Ugyane memorandumban a külföldi hatalmakhoz és a határrendező bizottsághoz is fordul, szüntesse meg a cseh uralmat és csatolja ez ősi magyar földet vissza Magyarországhoz. Komoly adatokkal bizonyítják, hogy a rutének földje mindig mindig magyar volt és a rutének mindig Magyarországhoz akartak tartozni és akarnak ma is. Ha területeik Magyarországhoz való visszacsatolása meg nem történhetné, úgy a rutén nép autonómiájának felhasználásával népszavazást kérnek.

A PÉCSI KOMMUNISTÁK ÚJABB HAZÁRULÁSA. A pécsi munkásszervezetek beadványt intéztek a jugoszláv belügyminiszterhez és kérték, hogy a baranyai területet, amelyet a trianoni békeszerződés nekünk magyaroknak hagyott meg, egyesítsék végérvényesen Jugoszláviával.

TIZENNYOLC PÁRT VAN A CSEH PARLAMENTBEN. A cseh állam újabb igen kevés munkára képes és ennek oka az, hogy a parlamenti torzalkodások megbénítják a kormány erejét. A cseh parlament a széttöltés képét mutatja, mert a legutóbbi pártmozgalmak óta nem kevesebb, mint tizen-nyolc párt harcol egymás ellen a prágai nemzetgyűlésen.

A SZERBEK IS KEZDIK A MAGYAR SZOBROK PUSZTÍTÁSÁT. Néhány nappal ezelőtt ismeretlen tettesek ledöntötték az újpálánkai Szent István-szobrot, melyet 1890-ben lepleztek le.

AZ OLÁHOK BOTTAL FOGTAK BIRÓT NAGYSZALONTÁRA. Nagyszalontán az oláhok pályázatot hirdettek a községi bírói tiszt betöltésére, azonban egyetlen pályázó sem akadt. Végül az oláh prefektus elvette az anyakönyvet és az első gazdát, akin megakadt a szeme, kinevezte községi bírónak. Kenéz Sándorra esett a választás, aki azonban nem akart bíró lenni az oláh uralom alatt. Erre a prefektus tudomására hozta, hogy nyomban huszonötöt vetet rá.

EGY ÚJABB BOLSEVIKI-ELLENES HADSEREG ALAKULT. *Lochviczky* orosz tábornok, aki a háború idején a francia fronton küzdő orosz hadosztály parancsnoka volt és később *Kolcsak* tengernagy oldalán Szibériában harcolt, most *Nikolszkuzuriszkan* újabb bolsevik-ellenes hadsereget alakított. A hadseregben önkénteseken kívül egyes kozákkülönítmények szolgálnak.

AZ OROSZOK BÉKÉRŐL AKARNAK TÁRGYALNI A ROMÁNOKKAL. *Csicserin* orosz külügyi népbiztos szikratáviratot küldött *Take Jonescu* román külügyminiszternek és ebben kijelentette, hogy az orosz kormány hajlandó a román kormánnyal békéről tárgyalni és a maga részéről *Reval* városát ajánlja a béketárgyalások színhelyül.

TÖBB MILLIÁRD ÉRTÉKŰ FA MEGY TÖNKRE ERDÉLYBEN. Az erdélyi erdőségekben nagymennyiségű fa van felhalmozva, amely teljesen tönkremegy és megrohad, mert kocsihiány miatt nem szállítható el. Szakértők becslése szerint a felhalmozott fa értéke több milliárd.

A GAZDÁK ADÓZTATÁSA A SZOVJETPARADICSOMBAN. A szovjet urai olyan területen, mely a lengyel-orosz szerződés szerint semleges, minden gazdára aránylagos természetbeni «adó» vetettek ki. Ez az adó egy 125 holdas gazdánál a következő mennyiség: 131 métermázsza rozs, 32 métermázsza árpa, 32 métermázsza zab, 72 kilogramm árpakása, 16 kilogramm lenmag 24 kilogramm szalonna, 24 kilogramm vaj, egy disznó, egy juh és 132 métermázsza széna. A kisebb birtokkal bíró gazda természetesen szintén kiveszi részét az ilyenfajta adózás boldogságából.

Fővárosi kép. Fáért várakozó asszonyok.

A TANYÁN.

Itt vagyok egyedül a kis tanyaházban.
Ott kint szaporán esetet a hó,
Csend van köröskörül, nesz is alig hallik,
Csak az istállóban dörömböl a ló.
Innen veszem észre s jól esik érezni,
Hogy a tanyában nem vagyok magam,
Hiszen itt van velem szintegy fedél alatt
A keselyű meg a pajkos lovam.
És ott van mellettük a Fáni és Bari.
Mindkettő azzal van elfoglalva,
Hogy amit hajnalban nagyjából megevett,
Azt alaposan újra megmajsolja.
A kutyaugatás arra emlékeztet,
Hogy más lakói is vannak a háznak,
Barát nevű kutyám, a Micus macska
Hű sorsosként szintén itt tanyáznak.
Zajos lakónk is van: ez egy fehér kakas,
Ez biz a hangját sosem titkolja,
Kelti háza népét, mondván: jön a reggel!

*

Minduntalan ezt kukurikolja.
Im ezek lakói a tanyai háznak
És egymással oly békében élnek,
Hogyha az emberek tőlük tanulnának,
Hírét sem ismernék a nagy irigységnek.

Irta: *Kukla Béni*, földműves.

A «GYŐZŐK» NEMZETI ADÓSSÁGA. *Chamberlain* angol pénzügyminiszter egyik jelentésében reámutat, hogy Angliában minden egyes lakosra 170 font sterling (a mai valuta szerint 340 ezer korona), Franciaországban 5773 frank (185 ezer korona), Olaszországban 2055 lira (40 ezer korona) és az Egyesült-Államokban pedig 236 dollár (130 ezer korona) esik a nemzeti adósságból.

A MUNKANÉLKÜLISÉG ÉS A NYOMOR ANGLIÁBAN. Angliában napról-napra aggasztóan nő a munkátlanok száma. Egyedül Londonban 73.891 férfinak és 25.380 nőnek nincs foglalkozása. Ezek a hivatalos számok azonban jóval alul maradnak az igazságon, mert csak azok statisztikáját adják, akiket a hivatalos elhelyező irodák könyveltek el. A munkátlanok tömege a nagy hideg és esők dacára reggeltől estig ácsorog az elhelyező irodák előtt, de hiába. A külváros szerény utcáin ezerszámra láthatók a csatakos utakon *rongyokba burkolt asszonyok, karjukon csontozó csecsemőkkel és félig megfagyott férfiak, akiknek se hajlékuk, se kenyérük.*

AMERIKA EGY DARAB TEHENET AJÁNDÉKOZOTT LIPCSÉNEK. Amerika a német gyermekek tejszükségletének fedezésére több százezer tehenet ajándékozott Németországnak. Érdekes, hogy a félmilliónál több lakost számláló Lipcsére ebből csak egy darab tehen esett. A szegény német gyermekek egészségi állapotán ez ugyan vajmi keveset fog változtatni.

EZERHÁROMSZÁZ LAKODALOM EGY NAPON. Bécsben valóságos házassági járvány dül az agglegények közt. A házasságkötések rekordját farsang utolsó vasárnapján érte el Bécs; e napon ezerháromszáz házasságot kötöttek a városban.

A SZÍVTELEN HÁZIÚR. Észak-Franciaország *Lille* városában egy tizenégy gyermekes családapát, aki tizenöt esztendeje lakott családjával ugyanabban a házban, a szívtelen tulajdonos kiűzött házából, mert nem akart a népes családnak tovább fedezet adni. A kilakoltatást azzal kezdte a háziúr, hogy az utcára tett egy bölcsőt, amelyben beteg csecsemő feküdt. A tömeget a beteg gyermek sorsa annyira fölízgatta, hogy a háziúr ellen fordult, elkergette házából és a szerencsétlen családot visszahelyezte lakásába.

AKI KILENC NAPON ÁT ALUDT. A franciaországi *Chalonban* egy *Lucienne Basset* nevű tizenöt éves leány kilenc napon át aludt. Az álomkórban szenvedő leányt tejjel és tojással táplálták.

FURCSA ANGOL DIVAT. Londonban egy idő óta előkelő úrihölgyek állandóan kis kínai kutyákkal járnak és ezt a kísérőjüket sohasem tudják nélkülözni. A kínai kutya az előkelő divatnak ép olyan nélkülözhetetlen kelléke, mint a gyöngy-nyakék, a muff, vagy a hosszú strocctollas legyező. A kínai kutya tulajdonképpen eleven játékszer a hölgyek részére és előkelő társaságban épúgy hozzátartozik a hölgyek kíséretéhez, mint a gavallér. Érdekes, hogy a hölgyek legtöbbször sokkal könnyebben válnak meg utóbbtól, mint a kis kutyájuktól. A kínai kutyát magukkal viszik hangversenyre, színházba, sőt rendőri tilalom ellenére a vendéglőkbe is és a kutyuskák épúgy tányérról esznek, mint az előkelő vendégek. Londoni újságokban az ölebeknek barátai cikkeket írnak a most meghonosodott szokás védelmére és megemlékeznek régi időről, amidőn ez szintén divat volt. *Napoleon* tábornok korában nászéjszakáján kellemetlen meglepetés érte. Felesége régi szokás szerint magához vette ágyába kutyuskáját és — amint a fáma tartja — az öleb vetélytársát lábán megharapta. A londoni kutyabarátok most *Napoleonra* hivatkoznak, aki szintén megtúrte az ölebeket és az angolok véleménye szerint a szerény londoniaknak nincs okuk az ölebek divatja ellen tiltakozni.

KOLDUSOK EGY FŐÚRI MENYEGZŐN. *Warr* gróf nemrégiben tartotta esküvőjét egy igen előkelő londoni hölgygyel. A menyegzőn az arisztokrata násznagyon kívül csak koldusok vettek részt. A vőlegény, aki a háborúban mint egyszerű matróz szolgált, esküvőjén is került a pompát és menyasszonyának nászruhája a lehető legegyszerűbb volt. Az esküvőre meghívta *Hoborn* város minden szegényét. Érdekes azonban, hogy a menyegző után a fiatal házaspár mézesheteit részben saját kastélyában, részben pedig a franciaországi *Rivierán* fogja tölteni. Ez a vonás — mint az angol lapok írják — már egyáltalán nem emlékeztet nemes egyszerűségre.

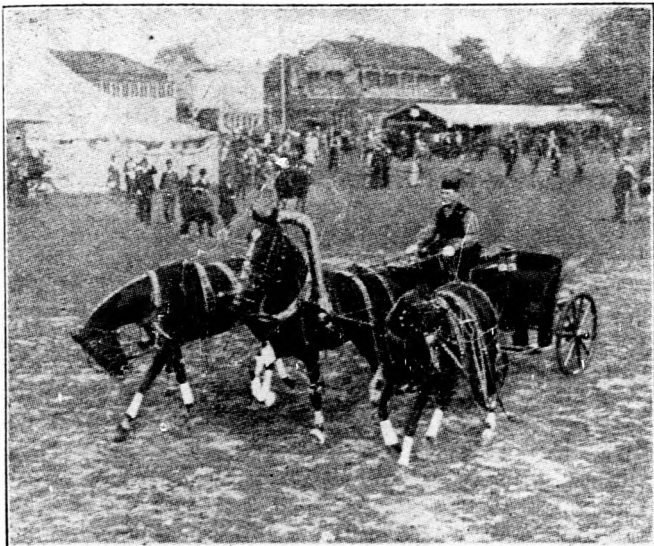
EGY HALÁLRAITÉLT ELSŐ ÁLDOZÁSA. A párisi gyűjtőfogházban egy *Le Cardonnal* nevű huszonnégy esztendőes halálraitélt bűnös kivégzése előtt a fogház lelkészének azt a kijelentést tette, hogy most készül az első áldozásra. A fogház lelkése előzetesen vallási oktatásban részesítette és utolsó útjára jó tanácsokkal látta el.

AKI A HOLDBA AKAR ÁGYÚZNI. Egy angol egyetemi tanár nagy találmányon töri a fejét. Hatalmas méretű ágyút tervez, amely 1836 tonna löporral röptené ki a lövedéket — a *Holdba*. A lövedék a Hold és Föld közötti távolságot, amely négyszázezer kilométer, *néhány nap alatt tenné meg*. Még szerencse, hogy a tanár úr nem a világháború előtt találta föl szenzációs ágyúját.

Új közlekedési eszköz.

Képünk a Németországban használatos «tremobil»-t ábrázolja, amely tulajdonképpen nem más, mint egy háromkerékű bicikli. A tremobil belsejében elhelyezett emeltyűket kell mindkét lábbal mozgásba hozni és így halad előre a jármű.

Az orosz «trojka».

Oroszországban divatos fogatot mutat be képünk, amelynek sajátossága, hogy három lovat fognak be egymás mellé,

UZSORABIRÓSÁGI ÜLÉS ZENEKISÉRETTTEL.

A németországi Brandenburgban az uzsorabíróság minap tartotta első ülését. A vádlott egy hangszerkereskedő volt, aki egy hegedűért hatszáz márkát kért egy munkástól. Közben azonban megtudta, hogy a szóbanforgó hegedű olyan műalkotás, amelynek sokkal nagyobb az értéke és ezért a munkástól magasabb árat követelt. Az uzsorabíróság a hangszerkereskedőt felelőségre vonta és a vádlott, hogy igazát bebizonyítsa, a bírósági tárgyaláson néhány zenedarabot adott elő. A hegedűnek a hangja olyan nagyszerű volt, hogy a bíróság elfogadta a vádlott védekezését és fölmentette, mert műreemek eladása nem esik az uzoratorvény rendelkezései alá.

MI LESZ FÖLDÜNK SORSA? A világ végéről számtalan föltevés kering. Egyik a Napba való zuhanással, másik a Nap és követekésképpen a Föld kihűlésével magyarázza a világ pusztulását, a harmadik pedig úgy tudja, hogy a végső katasztrófát a mindent elborító vízár okozza majd. E föltevések mellé Moreux abbé, a bourgeois csillagvizsgáló tudós igazgatója, ujat csatol. A minap tartott előadásában a következőképpen fejtegette ki új elméletét: A Föld jövő sorsát a Hold fejti meg. A Holdon az elmúlt korszakokban a vulkanizmus rettenetes pusztításokat fokozott s végül győzött a szilárd kéreg elleni harcában és egy hatalmas kitörés szíjjelrombolta a Hold szárazföldjeit, tengerét. Moreux abbé szerint ez a sors vár rádánk, a Föld lakóira is.

AKI MÉG A VILLANYHÁRÍTÓT IS MEGLOPJA. Havre kikötő városában egy tolvaj a múzeum tetejére mászott és a villanyhárító platinahegyét akarta lelopni, de szerencsétlenül járt és a világító-udvarra esett. A tolvajnak súlyos sérülésével sikerült elmenekülni, de a rendőrség most letartóztatta.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak.)

GABONA- ÉS VETŐMAGVÁSÁR. Árpa 1400—1500 K, sörárpa 1700—1800 K, zab 1450—1500 K, repce 2500—2600 K, csöves tengeri 970—975 K, morzsolt tengeri 1170—1180 K, kőles 950—1000 K, bab 1300—1500 K, lencse 1800—2400 K, lóheremag 10.000—13.000 K, lucernamag 10.000—13.000 K, viktoriaborsó 1900—2100 K, ősziborsó 1000—1200 K, szőszősbükköny 2600—2800 K, muharmag 1450—1550 K, tavaszi bükköny 1550—1650 K, lenmag 3300—3500 K, pohánka 2200—2350 K, mák 4400—4600 K, cirokmag 1250—1350 K, napraforgó 1450—1550 K, kendermag 2300—2600 K, baltacim-mag 1900—2000 K.

TAKARMÁNYVÁSÁR. Széna 300—330 K, bükköny és muhar 330—350 K, szalma 220—240 K, zsupszalma 280—300, takarmányszalma 200—220 K.

VAGÓMARHAVASÁR. Bika jobbminőségű 56—65 K (kilogrammonként élőszúlyban), silányabb 46—55 K, ökror jobbminőségű 64—74 K, középminőségű 51—63 K, silányabb 41—50 K, tehén 41—69 K, kicsontozni való 33—40 K, növendék 51 K.

VIDÉKI SZARVASMARHAVÁSÁR. Dunántuli jármos ökrök 68—70 K, másfél-kétféves üszök és tinók 64—68 K, hasas tehenek 70—74 K.

LÓVÁSÁR. Jobb hátasló és csikó 12.000—54.500 K, nehéz igásló 40.000—95.000 K, könnyű igásló 18.000—38.000 K.

SERTÉSVÁSÁR. Élőszúlyban kilogrammonként 100—110 korona minőség szerint. Zsir 185 K, szalonna 156 K.

BŐR ÉS FAGGYÚ. Nyers marhabőr 110—114 K, borjúbőr 240 K, jubbor 40—46 K kilogrammonként, faggyú 70—80 K. BORJÚ ÉS JUH. Borjú 90—97 K.

BAROMFI ÉS TOJÁS. Élő csirke, rántani való, párja 140—160 K, élő csirke, sütnivaló, párja 240—360 K, élő hizott kacsa, kg.-ja 160—170 K, élő hizott liba, kg.-ja 160—170 K, élő tyúk, párja 400—450 K, hizott kacsa, lisztltva, kg.-ja 170—180 K, hizott liba, lisztltva, kg.-ja 165—180, friss tojás drbja 4 K.

ZÖLDSÉGFÉLÉK ÉS GYÜMÖLCSÖK. Sárgarépa kg.-ja 7—8 K, petrezselyem 8—10 K, vöröshagyma 5 K, foghagyma 24—30 K, céklarépa 4—6 K, fejeskáposzta 550—6 K, burgooya 450 K, alma 32—60 K, dió 56 K, gesztenye kg.-ja 36—40 K.

MÉZ. Elsőrendű akácmez kilogrammonként 100 K, gyümölcsvirágméz 95 K, vegyesméz 90 K, kicsiben palackozva 130 K.

BOR ÉS SZESZ. A borpiacon a helyzet változatlan. Finomított szesz adózva helyben, házhoz szállítva 215—220 K.

IDEGEN PÉNZNEMEK LEGMAGASABB ÁRA 1920 február 15-én. 1 drb Napoleon arany 1650 K, angol font 2020 K, dollár 512 K, francia frank 37 K, 50 f. svájci frank 84 K, német márka 9 K 2 f, olasz lira 19 K 35 f, orosz rubel 2 K 32 K román lei 7 K 12 f, cseh szokol 6 K 84 f, szerb dinár 14 K 15 f, lengyel márka 67 f, osztrák korona 76 f, 100 magyar koronáért Zürichben 1:15 svájci frankot adtak.

A STERNBERG-CÉG posta-osztálya a Rákóczi-út 60. számú Zenepalotájában immár teljes felkészültséggel működik, a levélbeli rendeléseket a békeidőben megszokott pontossággal küldi szerte az országba vasuti küldeményekben (ládákban) és posta-csomagokban.

Nagyapáról unokára

száll a híre a legtekélyesebb háziszernek, a

DIANA-sósbor-szesznek,

mely úgy külsőleg bedörzslésre, mint belsőleg cukorra cseppentve, csodálatos ered mennyel használható mint fájdalomcsillapító, hűsítő, felfrissítő, egészségjavító szer. Egy kis üveg ára 16 kor., egy középvégé ára 40 kor., egy nagy üveg ára 80 korona.

Kapható mindenütt!

Főelárústóhely:

DIANA KERESKEDELMI RÉSZV.-TÁRS.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 30. szám.

REGÉNY,

TALIZMÁN

IRTA: SOMLAY KÁROLY

(8. folytatás.)

Én azt mondtam, hogy a kőszent akkor fog a könyvben egy lapot fordítani, ha *hallja* az óraütést. De mivel köcember létére a kőfűlével nem hallotta meg az óraütést, nem is lapozgatott a könyvében — hahotázott Rudolf.

Másnap az egész gimnázium és kinlódium (kollégium) Tamás felsülésén kacagott.

A diákok gunyolódásait még csak elnyögte volna Tamás; a legnagyobb baj azonban az volt, hogy a tréfát meghallotta a kisasszonyka is. Lenke kisasszonykának is elmesélte Rudi a kőszentet és a kisasszonyka olyan jóízűen nevetett a heccen, hogy a könnyei is kicsordultak.

No, a Tamás úrfi könnyei is kicsordultak.

... Alig mert emberek közé menni; kiváltképen azonban a kisasszonykát kerülte.

Hogyan, hogyan nem, Lenke kisasszony szivecskéje megesett a búsuló, szegyenkező kosztosdiákon és hogy valamivel kiengesztelje a kegyetlen kacagásért, fölvarrta kabátjára a gombokat. Igaz, hogy az erőszakal letépett gombok időközben elkallódtak, de Lenke úgy segített a bajon, hogy a mamája varrósztalkájáról kikeresett hét gombot és minden nap egy-egy gombot varrt fel a Tamás kabátjára.

Az egyik gomb piros volt, a másik sárga, a harmadik barna, a negyedik fekete, az ötödik zöld, a hatodik galambszínű, a hetedik fehér. Az egyik fából, a másik csontból, a harmadik rézből, a negyedik és a többi, tudja Isten miféle anyagból készült. Szóval: a színek, formák és anyagok a kisasszonyka kegyessége folytán a legváltozatosabb csoportosításban voltak képviselve a gombok alakjában Tamás kabátján.

Minden más esetben lehetetlenségnek tartotta volna Tamás diák a dekorált ruhadarab viselését, de mivel a belső lényeket többre becsülte a külső formáknál, mint egy spanyol grand: parádés lépésekkel ment a nótában is megénekelt, híres *Hosszú-utcán* az iskolába.

— Ide süss te suttyó! A te plundádra csak egy gombot varrt Lenke, az enyémmre hetet! — morrant a dicsőség és a büszkeség följenységével Rudira.

V.

Mikor a negyedik osztályt elvégezte Tamás, édesapja elvitette őt Észtergomba, hogy fölvétesse a kispapok szemináriumába. A konkurzuson működő kanonokok és a testi alkalmatosságot bíráló orvos azonban gyöngécskének találták. Nem kapta meg a kék reverendát.

— Nem tudom, fiam, most mitévő leszek veled? Szegénységünk alig fogja megengedni, hogy tovább taníttassalak — szólt a fiúhoz a reményvesztett Benedek úr.

— Otthon maradok édesapám mellett. Segítek a gazdálkodásban. Megtanulok szántani, vetni. Nem félek a dologtól. Ha édesapám uramnak nem esett nehezére a földművelés, az én tenyerem sem fog sajogni a vérhólyagtól, amit a kaszanyél mar a dolgos ember kezén. Én sem akarok

több ember lenni, mint édesapám uram — felelte neki-buzdulva Tamás.

— Vesd ki fejedből ezt a szerencsétlen eszmét, fiam. Ami kevéske földünkön csak egy földművesnek született és a szegénységbe csecsemő korától fogva beléaszalódott zsellér tudna megélni. De ez is csak nyomoruságosan élne meg. Legyél inkább kereskedő vagy iparos, csak a földről mondjál le. A föld hamis. Sokat ígér, keveset ad.

— Nem leszek én se kereskedő, se iparos. Én szeretem a földet. Amennyit ad, annyival fogok megelégedni. De sem mérleget, sem rőföt, sem gyalut, tút vagy kalapácsot nem vennék a kezembe. Én szeretem a napfényes mezőket, a zúgó erdőket. A boltot és a műhelyt utálom. Ha már az Isten úgy rendelte, hogy nem tanulhatok tovább, beállok inkább csürhészbojtárnak, de inas nem leszek.

— Ne homolj, kölyök, mert a légykapódra csapok! Ki hallotta már, hogy egy diákból csürhészbojtár legyen?

— Hát akkor juhász leszek. Őrizem a páston a sok szép selyembirkát.

— Az se leszel!

— Akkor beállok csósznek. A csósz szabad ember és határpénz jár neki. Megélek én urasan a határpénzből.

— Barát leszöl, Tamás! Én mondom, hogy barát-nak adlak. Ha nyakadba teszik a csuklyát, elégett a koldusbotod. A breviárium nem tör vérhólyagot a markodon.

— Hogy az én nyakamba hegyes csuklyát tegyenek? Hogy én zacskót viseljek halálos holtomig a hátamon? Olyan nincsen! Inkább a világba szaladok apám uram!

— Én vagyok az apád, én parancsolok az én fiamnak! — fejezte be aláhuzott hangsúllyal a vitát Benedek úr.

Tamás ismerte az apja jellemét. Tudta, hogyha Benedek úr valamit akar, az akaratát végre is hajtja. Török, szakad, de célhoz viszi kimondott akaratát.

A nyári szünidőben alig találkozott Tamás Rudival. Mint az ördög a tömjént, úgy kerülte a gúnyos tréfákat kieszelő rokont. Napról-napra a gulyásokkal kóborolt a legelőn és hallgatta őket, amikor kenyerezés és szalonnázás idején beszélgettek a delelőakol akácfái alatt. Nézegette a tehéncorda nyomán kacérkodó tarkabarka barázdabillegetőket.

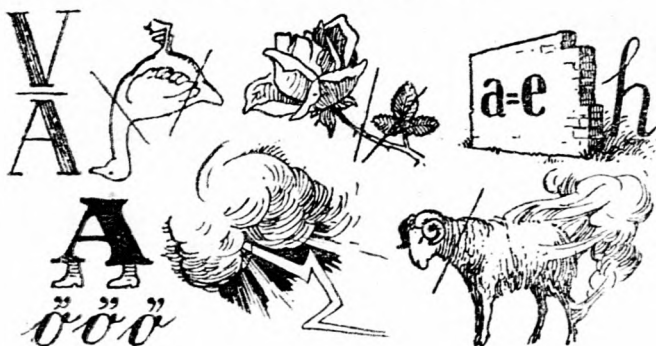
— Sej, aki teremtette, ha én madár volnék, bezeg elrepülnék innen messzire, a Bakonyon is túl! Nem akasztana akkor az én nyakamba senki emberfia rozdszinű barátsuklyát, — sóhajtozott az akácok alatt.

Néha ellátogatott a vén Soponya bácsihoz is, aki göbolyós volt a hétnyolcados Csórom-birtokon.

— Nézze, csak Tamáska, hogyan szedik a hájat lassacskán magukra a göbolyók, a Csipke meg a Bátor meg a többi. Úgy felhízlalom őket olajpogácsával az őszre, hogy Jób tekintetes úr sem ismer majd rájuk — dicsekedett az öreg Soponya.

REJTVÉNY.

A rejtvény helyes megfejtését a megfejtők névsorával 11-ik számunkban közöljük. A helyesen megfejtők között kisorsolunk egy-egy

tíz kitünő elbeszélést tartalmazó könyvet.

Az 5-ik számunkban közölt rejtvény helyes megfejtése:

«Csak akkor erős a falu, ha újságja van!»

Megejtették: Glózik János, Szalay Béla, T. Molnár Gyula, Sárdi Ilika, id. Boros Pál, Betlehem Margit, Korcsmár György, ifj. Ritecz István, Szobek Lóránd, Kakucska Pál, Mihalovich Mariska, Tóth József és István, Remsző Sándor, Boros Mihály, Licskó Ferenc, Málanger János, Lendvai Matilka, ifj. Rácz Sándor, Kajtor János, ifj. Popovics Gábor, Tóth Ilona, Kenéz Kálmán, Korózs Istvánné, ifj. Hornyák Ferenc, Kárász Annus, Kiss Ida, Szintén György, ifj. Nagy Pál, ifj. Tóth Sándor, ifj. Szőke Sándor, ifj. Bálint Mihály, Fazekas József, Horváth Szylvester, Kremmer Lajos, T. Csépany Annuska, Galgóczy József, Csóti Balázs, Németh Pál, Oszlánczi János, Szecsődy Juliska, Tóth János, Sztanó Katica, ifj. Spisák János, ifj. Ignác Ferenc, Lukács János, Pintár Kamilla, Löwenkopf Adolf, Ignác Erzsike, ifj. Puskás József, ifj. Patay Ferenc, Bucsi Sándor, ifj. Fodor István, Péter Bőzsike, Liebmann Ferenc, Fornóczky Anna, Megyeri István, Stark Péter, Kozma György, Enl Ferenc, Vetrovics Ibolya, Gáspár Rózsika, Veszprémy Ödön, Kiss Lajos, Iván Antal, Tompa József és Lajos, ifj. Polyák Lajos, Farkas Kálmán, Tóth István, Biró Anti, Ritecz János, ifj. Málanger István, Süveges László, Kocsis János, Schmidt-bauer József, Pálffy Lajos, ifj. Fülöp Ferenc, Forró Lajos, Horváth Antal, Gönye Zsófi, Szabó János, Pap István, Szaraz János, Kovács Sárka, Molnár András, Pál Antal, Fodor József, Kántor Géza és Vica, Tóth Ambrus, Kispál János, Gácsi Ilona és Bőske, Pető Gizella, Mekis András, Bansch Antal, Lencse Márton, Kosik József, Léderer István, Kozma Mihály, ifj. Kovács János, Nagy István, Horváth János, Nagy László, Nagy József, Nagy János, Bartha Máté, Orbán József, Guiyás György, Pauker Kálmán, Füzy Tivadar, Varga János, Horváth István, Vadász János, Bári Márton, Miskey Alajos, Vertési Ferenc, Gergely Nándor, Leyrer Jenő, Orbán Gyula, Buzás László, Kisgergely Ágostonné, Orosz János, Timár Lajos, Molnár Ilus, Bári Bertalan, Fodor József, Sáros Juci, Saja Emil, dr. Bodoky Gézáné, Géressy Nagy Miklós, ifj. Józsa Lajos, Kövér Balázs, Pál Antal, Horváth Károly, Kovács Sándor.

A megfejtők közül kisorsoltunk tíz nevet és pedig:

Rausch Antal (Alsómocsolád), Szintén György (Városhidvég), Tóth Ilona (Nagydobos), Sztanó Katica (Medgyesháza), Iván Antal (Gönc), ifj. Polyák Lajos (Tiszapüspöki), Biró Antal (Földeák), Kovács Sárka (Poroszló), Forró Lajos (Dombóvár), dr. Bodoky Gézáné (Soltvadkerti).

akiknek címe elküldöttünk egy-egy

tíz kitünő elbeszélést tartalmazó könyvet.

A 6-ik számban közölt rejtvény megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő heti számunkban közöljük.

Főszerkesztő: MESKÓ PÁL, Főmunkatárs: BUDAY BARNA.

Felelős szerkesztő: SCHANDL KÁROLY DR.

Felelős kiadó: MESKÓ PÁL.

A Vasárnap pályázatai.

Pályadíj készpénzben kilencezer korona.

1. pályázat nagykorúak számára:

Mit tart eddigi élete legszebb eredményének?

A pályázó röviden írja le, hogy tettei, vagy megvalósított céljai közül melyikre a legbüszkébb. Eredményt érhetett el bárki a családi életben, vagy felebarátjaival szemben; a háborúban; a békés fogia kozásokban, például a mezőgazdaság, a szövetkezeti élet, a községfejlesztés terén. — A három legjobb pályamunkát egyenként **ezer-ezer Koronával jutalmazzuk.**

2. pályázat serdülő ifjak számára:

Mi akar lenni, azaz: milyen élethivatást akar választani és miért?

Röviden le kell írni, hogy a pályázók milyen életpályát választottak, vagy szeletnérek választani és miért választották a kijelölt pályát? — A három legjobb pályamunkát egyenként

ezer-ezer Koronával jutalmazzuk.

3. pályázat serdülő leányok számára:

Mi a magyar leány kötelessége?

Röviden le kell írni, hogy a mostani súlyos időkben mi a kötelessége a magyar leánynak az Istennel, a hazával, a családjával, embertársaival és önmagával szemben. És hogyan igyekszik teljesíteni ezen kötelességeket — A három legjobb pályamunkát egyenként

ezer-ezer Koronával jutalmazzuk.

4. pályázat rejtvénykészítők számára:

Az alábbi mondat készítenő el rejtvényben:

„Szerezzünk hiveket a Vasárnap számára.”

A rejtvény elbírálásánál csak a rejtvény ötletességére leszünk tekintettel, ne nyugtalaníson tehát senkit az, hogy nem tud jól rajzolni. A rejtvenypályázaton mindenki részt vehet, akár pályázott más kérdésre, akár nem. — A legjobb tíz rejtvenyt

egy-egy Kitünő Könyvvel jutalmazzuk.

Ki pályázhat?

Valamennyi pályázaton résztvehet minden olvasónk, akár előfizetője laounknak, akár példányonként vásárolja. A pályázat feltétele azonban az, hogy minden pályázó az alább következő szelvényt pontosan és olvasható irással töltsse ki, vágja ki a lapból és mellékelje a pályamunkához. Csak szelvényvel ellátott munkát fogadunk el.

A pályaművek közlése és a nyertesek fényképe.

Pályázatunk lejártaival a díjat nyert pályaműveket és a nyertesek fényképét közölni fogjuk a Vasárnapban. A pályadíjakat pedig a bíráló-bizottság által aláírt hivatalos levél kíséretében küldjük el a nyerteseknek.

A pályázatok eredményét a nyertes munkákkal együtt a Vasárnap husvétii számában tesszük közzé!

A pályázatokat a kitöltött szelvényvel együtt a Vasárnap szerkesztőségébe kell küldeni.

A pályázatok beküldésének határideje 1921. március 1.

A Vasárnap pályázata.

Szelvény.

Mellékelten küldöm a pályamunkámat. Résztveszek

..... számú pályázaton.

(Ide kell írni a pályázat megfelelő számát. Ha valaki két pályázaton vesz részt, mindkettő számát írja be.)

1921. évi..... hó..... n.

Cím:..... (község)..... (megye)

(olvasható, teljes névalírással)

(életkor)..... (fogalkozás).....

HOL VÁSÁROLJON A MAGYAR GAZDA

Királyi hangszer-
udvari gyár

STERNBERG

Budapest, Rákóczi-út 60.

(Saját palotájában.)

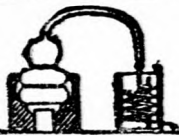
Vidékre való szállításokat legpontosabban eszközölünk. Hangszerek javítását szakszerűen végezzük. Az összes hangszerek legfinomabb minőségben.

Zenekari réztuvós hangszerek. Gramofon beszélőgépek. Cimbalmok. Harmoniumok. Bék-, selyem- és acélhúrok.

10 koronát köldjön és írja meg, hogy melyik hangszerről kíván képes árjegyzéket bérmentve kapni! Mindegyik hangszerről külön-külön árjegyzék jelent meg, tehát 10 koronáért csak egyfelét kaphat.

RÉZGÁLIC

legprimább 99%-os, sötétkék kristályos, pálinkafőző-üstök, mosóüstök. Vermorell-rendszerű szőlőpermetezők vöröserzűből. — Szén-énegező, Kénmáj legolcsóbb áron kapható:

Szontágh Pál, rézárúgyár Budapest, Üllői-út 19.

Szakorvosi rendelő vér- és nemibetegek részére.

Rendelés egész nap. Rákóczi-út 32., I. em. 1. EZÖST SALVARSAN-OLTÁS!

Vermorel és minden permetezőket

és azok akatrézeit legjobb minőségben gyártja HIRMAN FERENC főmérnök, Budapest, Csányi-u. 7. Telefon: József 106-27, József 106-71.

Dr. MITZGER

Vér- és bőrbetegségeket gyógyító intézete férfiak és nők részére Bpest, József-körút 3.

LIBÁL B. látszer-, faszzer- és mechanikai játékarúkat raktára Budapest, IV., Duna-utca 6. (Klötty-palota.)

Szemüvegek, fogorvosok, látóeszközök, rajzeszközök, hőmérők dús választékban. Javítások szakszerűen eszközöltenek.

E lapra hivatkozók érdeklődésükben részesülnek!

A „Hangya“ vidéki szövetkezetek tagjai jutnak még ma is a legutányosabb árak mellett ruházati cikkekhez, miért is ajánlatos, hogy

a kigazda és földmives egy a saját, valamint a családtagjainak ruhaszükségletét mint: kész férfi öltönyök, férfi és női felsőkabátok, fu és gyermekruhák, férfi és női kötött kabátok, swetterek, férfi női és gyermek harisnyák, szövet és kelmeárkat

a „Hangya“ vidéki szövetkezetek útján szerezzék be.

Jancsi, az éneklő bohóc

című tréfás, különösen sikertült eredeti hanglémeze a gyermekek kedvence. Ismét kapható kizárólag:

WÄGNER beszélőgépek osztályában, Budapest, József-körút 15. Fioszfizet: Ráday-utca 18.

MOST JELENT MEG! **KISGAZDA FEJŐSTEHENE ÉS TEJGAZDASÁGA**

Írta: GRATZ OTTÓ

a m. kir. tejjgazdasági ki-erleti állomás igazgatója. — Kétfüvő, könnyen érthető szak-könyv. Számos képpel. — Az Athenaeum kiadása. — Ára 10% felárral — 77 korona.

Nem kell feljönnie

Budapestre. Minden helybeli gazdasági, hivatalos, bizalmas ügyében eljárak, bevásárlásait eladásait elintézem. Telefon József Lányi Lajos nyug. okl. gazdasági intéző 126-55. Budapest, VII., Kazinczy-utca 14. szám.

Szövetkezetek figyelmébe!

Elsőrendű sznbörből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevrő- és zsirosbörből a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a

Hangya

cipőosztályánál.

Tehénbőr-csizmák, Boxcsizmák, Munkáscipők

nagy választékban.

Zsák és ponyva

Telefon 85-93
80-82
104-10

NAGEL ADOLF,
V., Arany János-u. 10.
Távirat: «NAGELA».

MOST JELENT MEG! GYÜMÖLCS-TERMESZTÉS

Kézikönyv szakiskolák, termelők és a nagyközönség számára. — **IRTA HORN JÁNOS** áll. kertészeti tanintézet előadója 112 ábrával. — Ez a 400 oldalas szak-könyv az egyedüli modern, kimerítő gyümölcs-termesztési szakmunka. Ára 1/4% felárral 187 korona. Az ATHENAEUM KIADÁSA.

Drótkerítéssel

megvédi házatját, baromfiudvarát és az elvetett magot. Kérjen árlapot

Haidekker Sándor drótfonatógyártó Budapest, Üllői-út 43/27.

Gazdasági és kocsizó lószerszám

legolcsóbban

Eichbergnél

Budapest, IX., Mester-u. 31.

Ön megveszi és olvassa

a VASÁRNAPOT és UJ BARÁZDÁT

Szóljon a szomszédjának, hogy vegye meg és olvassa ő is!

Még néhány példány kapható a magyar gazdatársadalom legkedveltebb

UJ BARÁZDA VASÁRNAP

FALU naptáráiból.

Megrendelhető a kiadóhivatalban IV., Múzeum-körút 1. sz. Ára 22 kor. Előzetesünknek 18 K-ért küldjük.

Ha egészségi állapotával

nincs megelégedve ha az ideggyengeség, szernyi tünetei bántják, kimerült álmatlan, pyene és idege-, írjon és kívánára díjtalanul küldi a „Miköz tessék erős és egészséges“ című könyvecsket és a Nutrigen ideggyengesérből korszakos tolo-róbat a Nutrigen vállalat központja Budapest, VII. ker., Kertész-utca 50/II.

Ekek, ekealkatrészek,

boronák, kapáló ekék, fűkaszálók,

marokrakó és kévekövő aratógépek,

lógereblyék, kézi-járgányos-, motoros- és gőzcséplőkészletek.

szecskavágók, ropavágók, darálók, morzsolók

és minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„Hangya“ mezőgazdasági géposztályánál

szerezhetők be legjutányosabban.